

zahvalnost & radost

2/2015

Sadržaj	Strana
Daniel i njegovi prijatelji: Peti dio: Daniel 1,17-21	1
Dvanaest uhoda Brojevi 13,17-27 i 14,1-10	5
Ivanovo evanđelje S primijenjenim tumačenjem, korisnim informacijama i pitanjima (13. poglavlje)	10
Biblijske slike i simboli Glava	12

Daniel i njegovi prijatelji

5. dio: Daniel 1,17-21

Pregled redaka 17-20

Ovi redci tijesno su povezani s prethodnima. Bog daje „umješnost ... i mudrost“. Ako i mi danas čeznemo za time, moramo voditi život u odvojenosti od zla, što pak pretpostavlja da imamo razumijevanje o Bogu i Njegovu nauku. To će se pozitivno odraziti na naše ponašanje (usporedi 2. Timoteju 2,7). Pritom je vrlo važan redosljed:

1. Na prvome mjestu je odluka srca (8. redak).
2. Na to je „Bog dao milost i milosrđe“ (9. redak).
3. Naposljetku slijedi ono što nalazimo u 17. retku: Bog je dao daljnji blagoslov, pri čemu je Daniel, kao začetnik, dobio dodatan blagoslov.

Ovi redci pokazuju ishod vjernosti te četvorice mladića. Njihova bogobojažnost vodila ih je k tome da im je Bog mogao povjeriti svoju tajnu i dati svoju mudrost (usp. Psalam 25,14 i Izreke 3,32b). Istaknuto je da su upravo „toj četvorici mladića“ bile udijeljene te sposobnosti. Uvijek trebamo imati da umu da je ovo proročka knjiga. Ta četiri muškarca ukazuju na Ostatak u budućnosti; to razumijevanje će Bog upotrijebiti i u budućnosti, kako bi poučio sav narod. Bog upotrebljava razborite, koji su prethodno bili poučeni od njega samoga.

Jedan od te četvorice mladića, Daniel, postao je osobito obdaren te će biti upotrijebljen od Boga kao osobito oruđe. No ipak su sva četvorica ostala u međusobnom prijateljstvu. Nije uvijek

lako stvoriti prijateljstvo među onima koji su različito obdareni od Gospodina. Ako je netko više obdaren nego li ja, mogao bih postati zavidan. Onaj pak koji je više obdaren od drugoga, mogao bi se uzoholiti. No kod Danielovih prijatelja ne nalazimo ni jedno ni drugo. Vidimo, naprotiv, da je Daniel imao srce za svoja tri prijatelja.

Redak 17

U 17. retku nalazimo različite pojmove koje valja objasniti:

1. Pod *mudrošću* se podrazumijeva upotrebljavanje, odnosno primjena stečenog znanja na božanski način; dakle, ispravna praktična primjena znanja.
2. Značajka *umješnosti* je da se može spoznati međusobna povezanost (nečega) u cjelinu. Ona nije istovjetna inteligenciji u općenitom smislu. Ovdje je prvenstveno naglasak na umješnosti u Božjim putovima.
3. *Razumijevanje* nije samo znanje, nego strukturiranje spoznaje, praćeno snagom i sposobnošću rasuđivanja, u svrhu razlikovanja dobra i zla. Razumijevanje je suprotno od gluposti.

Bog je te sposobnosti dao kao nagradu (usporedi Psalam 111,10). Kod te četvorice mladića potvrdila se istinitom riječ iz 1. Samuelove 2,30: „One koji mene časte, ja ću častiti.“ Bog je sve predvidio: U drugom poglavlju postat će jasnim da je Danielu bilo potrebno upravo to razumijevanje.

U 17. retku misli se na Božju mudrost. Istinska „mudrost“ uvijek dolazi „odo-

zgor“ (Jak 3,17); smijemo je izmoliti „od Boga“, i on će nam je rado dati (Jak 1,5; usp. Ef 1,17). Značajno je ovo: Čovjek je toj četvorici bogobojažnih ljudi dao povrće (red. 16) – „Bog im je dao „znanje i umješnost u svoj učenosti i mudrosti“ (usp. i poglavlje 2,20 i Job 28,12.20.23). Bog je poosobljena mudrost – ona se može naći samo kod njega. Zbog toga božanska mudrost nije istovjetna inteligenciji, nego je ona sposobnost unošenja svjetla Božje riječi u okolnosti (usp. Izr 3,13-18). U Jakovljevoj 3,13 postavljeno je pitanje: „Tko je među vama mudar i obdaren znanjem?“ Odgovor nije da taj to treba pokazati u mnogim riječima, nego „neka dobrim življenjem pokaže svoja djela u krotkosti mudrosti“ (Jak 3,13). Preispitajmo sami sebe jesmo li mudri u tom pogledu.

Riječ „mudrost“ često se pojavljuje u ovom poglavlju, ali ima različita značenja:

1. U 3. i 4. retku riječ je o poučavanju u svoj mudrosti Kaldejaca, dakle o svjetovnim stvarima i ciljevima.
2. U 17. retku čitamo da je „Bog dao ... mudrost“; pod „svom učenošću“ (zapravo „svim spisima“) misli se na isto što i u 9,2 („putem knjiga“), naime, umješnost u svetim pismima Staroga zavjeta i umješnost u prepoznavanju razdoblja. Bili su mudri u zemaljskom i u duhovnom smislu.
3. U 20. retku vidimo nadmoćnost u mudrosti, dakle, u uporabi znanja na božanski način. Zbog toga se njihova mudrost tako snažno dojmila Nabukodonozora, jer su njihovi odgovori dolazili od Boga.

U Ezekielu 28,2.3 o „Tirskom knezu“ veli se da je „mudriji od Daniela“.

Tamo nije izričito rečeno da je on slikovit prikaz đavla, ali ono što je rečeno tako je dalekosežno da bi bilo nemoguće da se to odnosi samo na nekog čovjeka. Iz Jakovljeve 3,14.15 znamo da i Sotona ima svoju mudrost. No u Ezekielu 28,3 ne misli se na tu đavolsku mudrost, jer je tamo dat osvrt na doba kada on, kao osobito Božje stvorenje, još nije bio pao, kada je, dakle, on, Lucifer, bio sjajan – tada je on bio „mudriji od Daniela“. Anđeli su obdareni sposobnostima koje nadvisuju ljudske sposobnosti (usp. Ps 103,20.21).

U Kološanima 1,9.10 nalazimo novozavjetnu primjenu ovog retka. I nama je na raspolaganju znanje, mudrost i duhovno razumijevanje, no to može procvjetati samo u bogobojažnom srcu. Pavao je za Kološane mogao zahvaliti zato što je vidio djelovanje Božjeg Duha u njima. Daniel je spoznao Božju volju i izvršio ju je. Spoznaju možemo dobiti samo ako prestanemo slijediti vlastite misli. Odustanemo li od svojih bijednih misli, Bog daje mudrost, razumijevanje darovano od Duha Božjega (usp. 1 Kr 3,9-12).

Redci 18 i 19

U 18. retku vidimo da je kralj zapovjedio da se mladiće dovede pred njega. Očito je da su i dalje ostali slugama, usprkos svega što im je Bog dao. Pokoravali su se naredbama, iako su bili puni razumijevanja. Onda se veli da su „dovedeni pred kralja“: Bog se uvijek brine za to da preostane neki ostatak. Pred Nabukodonozorom, najmoćnijim čovjekom onoga doba, stajali su vjerni ljudi.

Redak 20

Na svršetku njihova obrazovanja Nabukodonozor je porazgovarao s njima. Nije rečeno koja im je pitanja postavljao. No smijemo pretpostaviti da su to morala biti vrlo duboka pitanja, koja se odnose na ljudsko postojanje i smisao života. Time su se Kaldejci, inače, mnogo bavili. No tko može odgovoriti na takva pitanja? Samo oni koji su bili poučeni od Boga! Postoje mnogi pametni ljudi, ali naravan čovjek je ipak glup po pitanju bitka.

Bili su „deset puta bolji negoli svi ... u svemu njegovu kraljevstvu“. Tu mudrost nisu naučili od ljudi, nego im ju je dao Bog. Usporedba je učinjena s onima koji su bili poučeni u znanosti, takoreći sa sveučilišnim profesorima (ne samo s astrolozima). Od njih su bili deset puta bolji. Ako netko živi bogobojazno, ne možemo reći da je zbog toga nužno bolji od drugih, ali duhovno razumijevanje Bog daje samo takvima koji staju na njegovu stranu. Temelj te tajne nalazimo u 1. Korinćanima 10,3.4: Moramo uzimati u sebe „duhovno jelo i duhovno piće“. Stoga nitko ne bi smio misliti da smo mi u prirodnoj mudrosti mnogo bolji od nevjernika. Ali mi smo „deset puta bolji od njih“ ako Božju mudrost primjenjujemo u pogledu onoga što je duhovno – to nije uznositost, nego biblijska istina.

U 20. retku je babilonska mudrost uspoređena s Božjom mudrošću. Kralj je propitivao četiri mladića i dobio je odgovore koji su ga zapanjili. Daniel i njegovi prijatelji nisu zaboravili Božje zapovijedi – zato što su ih se čvrsto držali, Bog im je mogao dati tu mudrost (rd. 17). U Mateju 25,14-30 vidimo da nam je Gospodin dao talen-

te, sukladno našim naravnim sposobnostima i obdarenostima. Talenti su ono što nam je Bog dodatno darovao. Po tome se jasno vidi da naravna mudrost ne nadvisuju božansku mudrost. To se jasno pokazuje i u Djelima apostolskim 6,10: Mudraci ovoga svijeta nisu se mogli oduprijeti mudrosti i duhu po kojemu je govorio Stjepan – tako snažan je bio utjecaj što ga je mudrost darovana od Boga imala na ljude u njegovu okruženju. Zbog toga je babilonska mudrost bila nesposobna ispričati i protumačiti san što ga je sanjao Nabukodonozor (u 2. poglavlju). Samo Božja mudrost u Danielu i njegovim prijateljima mogla je to učiniti (usporedi i 8,15 i 9,3). I nama je nužno da dobijemo razumijevanje Pisama od samoga Boga, jer samo nas ona mogu učiniti mudrima (usp. Ps 119,98-100). Daniel je zamolio za probni rok od „deset dana“, tijekom kojih će smjeti jesti povrće i piti vodu (rd. 12). Deset je broj čovjekove odgovornosti pred Bogom, koju su ovi mladići u potpunosti ispunili. Nisu odustali nakon pet dana, nego su ustrajali do kraja. Ishod je bilo to da su bili „deset puta bolji negoli svi čarobnjaci ...“ Zašto je Bog te mladiće mogao tako ispuniti mudrošću? Ta Nabukodonozorova namjera je bila otkaćiti zarobljene Judejce od njihove zemlje da više ne mogu vršiti svoje bogoslužje. A što odani vjernik čini u takvim okolnostima?

1. Drži se Božjih zapovijedi.
2. Ne želi se onečistiti (usp. 12,3.10; Jak 3,17a).

To su dvije bitne značajke koje Bog voli i na njih odgovara mudrošću i razumijevanjem.

Redak 21

Moglo bi se postaviti pitanje zašto se u ovoj misaonoj cjelini spominje činjenica da „Daniel ostade“ do prve godine kralja Kira, kad se u poglavlju 10,¹ veli da je Daniel još i u „trećoj godini Kira, kralja Perzije,“ bio na njegovu dvoru. Bog pokazuje da je on nadživio Nabukodonozorovo carstvo, budući da je doživio njegovu propast i stvaranje novog carstva. Mogli bismo se upitati i zašto se Daniel pod vladavinom Kira nije vratio u svoju zemlju (usp. Ezra 1,1-4). Očigledno je spoznao da Izrael neće biti obnovljen u to doba, nego tek s dolaskom Mesije. Zbog toga ne treba tumačiti kao negativno to što se Daniel nije vratio u zemlju Izraelovu. Ne, Bog ga je i dalje upotrebljavao

u toj poganskoj zemlji u kojoj je ostao te mu čak dao nova otkrivenja. Vidio je da se to kraljevstvo raspada i da će nastati nova kraljevstva. Osim toga je Daniel slikovit prikaz Ostatka koji čitavo vrijeme nadživljava sve narode dok, naposljetku, ne uđe u blagoslove Kraljevstva.

Veličanstveno je to da „Daniel osta-de“! On je bio postojan i doživio je duboku starost. Nadživio je svih 70 godina sužanjsva. Kada bismo mi imali više takve odlučnosti u srcu i više otvorili svoja srca za dragocjenu osobu Gospodina Isusa, on bi nam podario više uspjeha i postojanosti. Svijet prolazi, kao i Nabukodonozorovo carstvo i ostala carstva, „ali tko čini volju Božju, ostaje zauvijek“ (1 Iv 2,17).

(Svršetak)

O, Bože, ti si Bog moj; zarana ću tebe tražiti: za tobom žeda duša moja, za tobom čezne tijelo moje u zemlji suhoj i žednoj, gdje nema vode; Da gledam tvoju snagu i slavu tvoju, kao što te gledah u svetišću. Psalam 63,1.2 <2.3>

Bože, moj Bože, žedan sam za tobom. Čeznem za tvojim djelovanjem i govorom. Već sam te tako često iskusio. Na tome sam ti beskrajno zahvalan. Ali želim te iskusiti još više i više, i još snažnije. I zato te tražim. Započinjem dan s tobom, ali želim te iskusiti tijekom čitavog dana.

U nedjelju sam te mogao promatrati. Mogao sam imati zajedništvo s tobom i osjetiti tvoju blizinu. Vidio sam tvoju ljubav u tome što si svoga ljubljenoga Sina, mojega Gospodina Isusa, poslao ovamo na zemlju i na križ Golgote. Da, ti si ljubio mene sasvim osobno, i to me duboko dira.

Sada je preda mnom nov tjedan, koji mi se čini poput suhe i bezvodne zemlje. Moj Bože i Oče, ovo je moja želja i molitva: Pođi sa mnom u ovaj tjedan. Moja duša žeda za tobom i za zajedništvom s tobom. Ne želim samo nedjeljom doživjeti tebe i tvoje djelovanje, nego i svaki dan u ovome tjednu. Također i u okolnostima u kojima se ne želi ništa čuti ili znati o tebi, ili se uopće ne računa na tebe. U svim okolnostima svoga života želim vidjeti tvoju snagu i tvoju slavu. Želim iskusiti to da ti proslaviš samoga sebe, da postaneš uzvišeniji meni i drugima. Daj mi odgovor i pošalji mi osvježenje u ovu sušnu zemlju.

„Jer dobrota tvoja bolja je od života, moje će te usne slaviti“ (rd. 4). Neka to postane i moje iskustvo!

Iz dnevnog čitanja „Der Herr ist nahe“ (2. veljače, 2015) © CSV Hückeswagen

Dvanaest uhoda

Brojevi 13,17-27 i 14,1-10

„I posla ih (uhode) Mojsije da potajice istraže zemlju kanaansku ... I vratiše se nakon četrdeset dana iz izviđanja one zemlje. I pođoše oni te dođoše k Mojsiju, i k Aronu, i k svoj zajednici djece Izraelove, u pustaru Paran, do Kadeša. I podniješe im izvješće i pokažaše im plod one zemlje. I rekoše mu: 'Otišli smo do zemlje u koju si nas poslao: njome uistinu teče mlijeko i med; a ovo je njezin plod'“ (Br 13,17.26.27).

Tu je, dakle, potpuna potvrda onoga što je Gospodin bio rekao o toj zemlji – svjedočanstvo dvanaestorice ljudi o činjenici da njome teče mlijeko i med – svjedočanstvo njihovog vlastitog doživljaja značajka i plodova te zemlje. Nadalje, bila je nepobitna činjenica da su ta dvanaestorica zaista bila u zemlji, provela u njoj četrdeset dana prolazeći njome uzduž i poprijeko, pila iz njezinih izvora i jela od njezinih plodova. I što bi, prema prosudbi vjere, trebalo biti jasan zaključak koji je trebalo izvući iz takve činjenice? Zašto, jednostavno, ta ista ruka koja je u zemlju vodila dvanaestoricu ljudi ne bi mogla voditi i čitavu zajednicu?

No, nažalost, ljudi nisu bili vođeni vjerom, nego mračnom i očajnom nevjerom; pa čak i same uhode – isti ti ljudi koji su bili poslani sa svrhom da uvjere zajednicu – čak su i oni, s dvije časne iznimke, bili ovladani tim istim duhom koji je obeščastio Boga. Ukratko, sav plan pokazao se promašenim. Poslužio je samo tome da se očituje istinsko stanje srdaca u narodu. Prevladavala je nevjera. Svjedočanstvo je bilo dovoljno jasno: „Otišli smo do zemlje u koju si

nas poslao: njome uistinu teče mlijeko i med; a ovo je njezin plod.“ Ništa nije nedostajalo s Božje strane. Zemlja je bila upravo onakva kako je On bio rekao; uhode su same to posvjedočile; ali čujmo što slijedi. „Ali narod koji prebiva u toj zemlji je jak, a gradovi su utvrđeni i vrlo veliki; i još smo ondje vidjeli djecu Anakovu“ (rd. 28).

Kada je u pitanju čovjek i kad je na djelu nevjera, sigurno će uvijek postojati „ali“. Nevjerne uhode vidjele su poteškoće – velike gradove, visoke zidine, velike divove. Sve su to oni vidjeli; ali uopće nisu vidjeli Jahvu. Oni su gledali na ono što je bilo vidljivo, namjesto na ono što je bilo nevidljivo. Njihovo oko nije bilo upereno na Nevidljivoga. Gradovi su, nedvojbeno, bili veliki, ali Bog je bio veći; zidovi su bili visoki, ali Bog je bio viši; divovi su bili snažni, ali Bog je bio snažniji.

Vjera uvijek tako razmišlja. Vjera procjenjuje poteškoće prema Bogu: ona počinje s Njim. Nevjera, naprotiv, procjenjuje Boga prema poteškoćama: ona počinje s njima. U tome je velika razlika. Ne velim da trebamo biti neosjetljivi na poteškoće, niti trebamo biti nemarni u pogledu njih. Ni neosjetljivost, ni nemarnost nije vjera. Postoje neki ljudi koji, čini se, lako prolaze kroz život promatrajući samo lijepu i ugodnu stranu života. To nije vjera. Vjera gleda ravno u oči poteškoćama; ona je potpuno svjesna grube strane stvarnosti. Ona nije nesvjesna, ni ravnodušna – nije nemarna. *Ona uvodi živoga Boga.* Ona gleda na Njega; oslanja se na Njega; crpi snagu iz Njega. U tome leži

velika tajna njezine snage. Ona pruža smirenu i duboku uvjerenost da za Svemoćnog Boga nikada nije postojao zid koji bi bio previsok, grad koji bi bio prevelik, div koji bi bio prejak. Ukratko, vjera je ono jedino što Bogu daje mjesto koje mu pripada; i, kao posljedica toga, ona je ono jedino što potpuno uzdiže dušu iznad utjecaja okruženja, kakvo god ono bilo. Tu dragocjenu vjeru iskazao je Kaleb kada je rekao: „Podimo odmah gore i zauzmimo je, jer smo itekako sposobni nadvladati je.“ To su čiste riječi te žive vjere koja proslavlja Boga i ne uzmiče pred okolnostima.

No, nažalost, većina uhoda nije bila vođena tom živom vjerom, upravo kao ni oni koji su ih poslali. I tako je deset nevjernika nadglasalo jednog vjernika. „Ali oni ljudi koji bijahu uzašli zajedno s njim, rekoše: 'Ne možemo ustati protiv toga naroda'“ (rd. 31). Govor nevjere bio je potpuno oprečan govoru vjere. Vjera je, gledajući na Boga, rekla: „Mi smo *itekako* sposobni“. Nevjera je, gledajući na poteškoće, rekla: „*Ne* možemo.“ Tako je to bilo onda i tako je to danas. Pred očima vjere uvijek se nalazi živi Bog i zbog toga se ne mogu vidjeti poteškoće. Pred očima nevjere nalaze se okolnosti i zbog toga se ne može vidjeti Boga. Vjera uvodi Boga i zbog toga je sve sjajno i lako. Nevjera uvijek isključuje Boga i zbog toga je sve mrčno i teško.

„I izniješe oni djeci Izraelovoj loše izvještaje o zemlji koju su istražili, rekavši: 'Zemlja kojom smo prošli da je istražimo zemlja je koja guta svoje stanovnike, a svi ljudi koje smo u njoj vidjeli ljudi su golema stasa. A vidjesmo ondje i divove, sinove Anakove, koji potječu od divova: sami sebi izgledali smo kao skakavci, a takvi bijasmo i u njihovim očima'“ (rd. 32.33). Ni jedne

riječi o Bogu! On je potpuno isključen. Da su razmišljali o Njemu – da su divove usporedili s njim, ne bi bilo nimalo važno jesu li sami sebi izgledali kao skakavci ili kao ljudi. U stvari su, zbog svoje sramotne nevjere, Boga Izraelova sveli na razinu skakavca.

Vrlo je značajno da je obilježje nevjere, kada god ona djeluje, uvijek to da isključuje Boga. To će se pokazati istinitim u svim razdobljima, na svim mjestima i u svim okolnostima. Nevjera može razmatrati ljudske odnose, rasuđivati o njima i izvlačiti zaključke iz njih; ali sva njezina umovanja i svi njezini zaključci temelje se na isključivanju Boga. Snaga njezinih dokaza ovisi o isključivanju Njega. Samo uključite Boga i sva će se umovanja nevjere smrviti u prah pod vašim nogama. Tako je i u našem odjeljku: Koji je odgovor vjere na sve prigovore one deseterice nevjernika? Njezin jednostavan i sasvim zadovoljavajući odgovor na koji se ne može uzvratiti jest – *Bog!*

Dragi čitatelju, znaš li išta o snazi i vrijednosti ovog blagoslovljenog odgovora? Poznaješ li Boga? Ispunjava li On sav vidik tvoje duše? Je li On odgovor na svako tvoje pitanje? Rješenje svake tvoje poteškoće? Poznaješ li stvarnost hodanja sa živim Bogom iz dana u dan? Poznaješ li smirujuću snagu oslanjanja na Njega u svim promjenama i prigodama ovog smrtnog života? Ako ne, dopusti da te zamolim da više ni trenutak ne nastaviš u svom sadašnjem stanju. Put je otvoren. Bog je objavio sebe u licu Isusa Krista, kao osloboditelj, skrbnik i utočište svakoj potrebitoj duši. Pogledaj u Njega sada – upravo sada, „dok ga se može naći; prizovi ga dok je blizu.“ „Tko god zazo-ve ime Gospodinovo, bit će spašen;“ i „onaj tko vjeruje, neće se postidjeti.“

Ako pak, s druge strane, po milosti poznaješ Boga kao svoga Spasitelja – svoga Oca, nastoj ga proslaviti na svim svojim putovima imajući u svemu djetinj, neupitno uzdanje u Njega. Neka ti On uvijek bude pred očima, u svim okolnostima, te će tako, unatoč svim poteškoćama, tvoja duša biti očuvana u savršenu miru.

„I digne sva zajednica glas te stade vikati. I plakaše narod te noći“ (Br 14,1). Trebamo li se čuditi tome? Što bi se drugo moglo i očekivati od ljudi kojima pred očima nije bilo ništa doli snažni divovi, visoki zidovi i veliki gradovi? Što bi osim suza i uzdisanja moglo proizaći iz zajednice koja je, suočena s takvim nesavladivim teškoćama, sebe vidjela kao skakavce, namajući svijest o božanskoj snazi koja bi ih pobjedonosno mogla prenijeti preko svega? Čitava zajednica bila je prepuštena apsolutnoj vladavini nevjere. Bili su okruženi tamnim i zastrašujućim oblacima nevjere. Bog je bio isključen. Nije bilo ni jedne jedine zrake svjetlosti da obasja tamu kojom su okružili sami sebe. Bili su zaokupljeni samima sobom i svojim poteškoćama, namjesto Bogom i njegovim izvorima. Što su, onda, drugo mogli učiniti negoli podići glas i plakati i jadikovati?

Kakve li suprotnosti između ovoga i početka Izlaska 15! Tamo su njihove oči bile uperene samo na Jahvu, i zbog toga su mogli pjevati pobjedničku pjesmu. „U svojoj milosti poveo si narod koji si otkupio; u svojoj snazi si ih do svoga svetoga prebivališta vodio. *Čut će narod i prestrašiti se: jad će spopasti stanovnike Palestine*“ (Izl 15,13,14). Namjesto toga, ovdje je Izrael bio uplašen i obuzela ih je tuga. „Tada će se zaprepastiti knezovi edomski, moćnike moapske *drhtanje će spopasti*, klonut će svi oni koji žive u Kanaanu. *Strava*

i užas na njih će se oboriti“ (Izl 15,1-5,16). Ukratko, to je potpuno obrnuta slika. Jad, drhtanje i strava spopali su Izraelce namjesto njihovih neprijatelja. A zašto? Zato što je onaj koji je potpuno ispunjavao njihov vidik u Izlasku 15, bio potpuno isključen u Brojevima 14. U tome je bila sva razlika. U prvom slučaju prevladavala je vjera, a u drugom nevjera. „Zbog veličanstva *ruke tvoje* oni će kao kamen šutjeti, sve dok ne prođe narod tvoj, GOSPODINE, sve dok ne prođe narod koji si ti otkupio. Ti ćeš ih dovesti i posaditi ih na gori svoje baštine, na mjestu koje si, GOSPODINE, načinio da u njemu prebivaš, u Svetišću, Gospodine, što ga ruke tvoje utemeljiše. GOSPODIN će vladati u viške vjekova“ (Izl 15,16-18).

O, kako je ovo pobjedničko klicanje suprotno nevjerničkom vikanju i jadikovanju iz Brojeva 14! U Izlasku 15 nema ni riječi o Anakovim sinovima, visokim zidovima i skakavcima. Ne, tu je samo Jahve, njegova desnica, njegova moćna mišica, njegova snaga, njegova baština, njegovo prebivalište, njegovo djelovanje za dobrobit njegova otkupljenog naroda. Ako pak se spominju stanovnici Kanaan, o njima se govori samo kao o ojađenim, prestrašenim i istrijebljenim.

U Brojevima 14 je, nažalost, sve sasvim obrnuto. Anakovi sinovi dobivaju istaknuto mjesto. Visoki zidovi, veliki gradovi s prijetecim bedemima, ispunjavaju vidik naroda, te ne čujemo ni riječ o Svemoćnom Osloboditelju. Postojale su poteškoće s jedne strane, a skakavci s druge strane; i mogli bismo se s prvim upitati: Je li moguće da su pobjedonosni pjevači s obale Crvenoga mora postali nevjerni plačljivci u Kadešu? Nažalost je tako; i tu možemo naučiti duboku i svetu pouku. Dok prolazimo pustinjom ovoga svijeta, moramo

se uvijek iznova vraćati na riječi koje su nam upućene: „A sve se to dogodilo njima kao primjer i zapisano je za upozorenje nama na koje je došao svršetak svijeta“ (1 Kor 10,11). Nismo li i mi, poput Izraela, skloni gledati na teškoće koje nas okružuju, namjesto na Blagoslovljenoga, koji nas želi provesti kroz njih i sigurno dovesti u svoje vječno kraljevstvo? Zašto mi tuguje-mo? Zbog čega se među nama čuju glasovi nezadovoljstva i nestrpljivosti, namjesto hvalospjeva i zahvaljivanja? Jednostavno zato što dopuštamo da okolnosti isključe Boga – namjesto toga da Bog bude glavni predmet pred našim očima i našim srcima.

Upitajmo se, nadalje, zašto mi tako žalosno zakažemo kada je u pitanju naš nebeski položaj? Da zaposjednemo ono što nam pripada kao kršćanima? Da stupimo na tlo te duhovne i nebeske baštine koju je Krist priskrbio za nas i u koju je On ušao kao naš prethodnik? Koji odgovor moramo dati na ta pitanja? Samo jedan: zbog *nevjere*!

U Božjoj riječi objavljeno je za Izraela da „oni nisu mogli ući (u Kanaan) zbog nevjere“ (Heb 3,18). Tako je i s nama. Mi ne uspijevamo ući u svoju nebesku baštinu – ne uspijevamo praktično zaposjesti svoj istinski posjed – ne uspijevamo hodati, iz dana u dan, kao nebeski narod, koji nema mjesto, ime, ni udio na Zemlji, koji s ovim svijetom nema ništa, osim toga da prolazi njime kao putnici i stranci, slijedeći stope Onoga koji je ovuda prošao pred nama i zauzeo svoje mjesto u nebesima. A zašto to ne uspijevamo? Zbog nevjere. Vjera nije djelatna u snazi i zato ono što je vidljivo ima veću snagu nad našim srcima negoli ono što je nevidljivo. Neka bi Sveti Duh ojačao našu vjeru i ispunio snagom naše duše te nas vodio uvis i naprijed, tako da ne budemo

samo oni koji će *pričati* o nebeskom životu, nego ga i *živjeti*, na slavu Onoga koji nas je po svojoj neizmjernoj milosti pozvao u nj.

„Sva su djeca Izraelova mrmljala protiv Mojsija i protiv Arona ... I rekoše jedan drugome: 'Postavimo si vođu i vratimo se u Egipat'“ (14,2-4).

U Izraelovoj povijesti u pustari postoje dvije tužne faze nevjere; jedna kod Horeba, a druga kod Kadeša. Kod Horeba su načinili *tele* i rekli: „Ovo su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje egipatske.“ Kod Kadeša su si naumili postaviti *vođu* da ih vodi natrag u Egipat. Prvo je bilo *praznovjerje* nevjere; drugo je bilo voljna *neovisnost* nevjere; i, zaista, ne trebamo se čuditi ako su oni koji su mislili da ih je Egipta izvelo *tele* tražili vođu koji će ih vratiti natrag. Jadan ljudski um je poput loptice među reketima tih dvaju zala. Za njega nema drugog izvora osim onoga koji vjera nalazi u živome Bogu. U Izraelovu slučaju Bog je bio izgubljen iz vida. Za njih je postojalo ili *tele* ili vođa; ili smrt u pustari ili povratak u Egipat. Kaleb je bio svijetla suprotnost svemu tome. Za njega nije važila ni smrt u pustinji ni povratak u Egipat, nego obilan ulazak u obećanu zemlju pod Jahvinim neprobojnim štitom.

„A Jošua, sin Nunov, i Kaleb, sin Jefuneov, koji bijahu od onih koji su istraživali zemlju, razderaše svoju odjeću. I prozboriše oni svemu zboru djece Izraelove ... Ali sva ih zajednica naumi zasuti kamenjem“ (rd. 6-10).

A zbog čega ih je trebalo kamenovati? Zbog toga što su lagali? Zbog toga što su hulili ili učinili neko zlo? Ne, nego zbog njihovog smjelog i ozbiljnog svjedočenja za istinu. On su bili poslani da uhode zemlju i vjerno izvijeste o njoj. To su i učinili, i zbog toga je „sva zajednica naumila zasuti ih kamenjem“.

Ljudi ni onda, kao ni danas, nisu željeli istinu. Istina nikad nije popularna. Za nju nema mjesta na ovome svijetu ni u ljudskome srcu. Laž će uvijek biti prihvaćena, kao i zabluda, u svakom obliku; ali istina, nikada. Jošua i Kaleb morali su u svojim danima doživjeti ono što su iskusili i što moraju iskusiti svi istinski svjedoci u svakom razdoblju, naime, protivljenje i mržnju mnoštva svojih sugrađana. Šest stotina tisuća glasova podiglo se protiv dvojice ljudi koji su, jednostavno, rekli istinu i pozvali se u Boga. Tako je to bilo onda, tako je to danas i tako će biti sve do onog slavnog trenutka kada će „zemlja biti puna znanja Gospodinova kao što vode prekrivaju more.“

Kako li je važno biti osposobljen, poput Jošue i Kaleba, da bi se moglo iskazati potpuno, jasno i beskompromisno svjedočanstvo za Božju istinu! Kako li je važno držati istinu u pogledu udjela i baštine svetih! Postoji takvo nastojanje da se izopači istina – da se razvodni – da se spusti na niže mjerilo. Stoga je krajnje nužno božanskom snagom posjedovati istinu u duši te, u nama određenoj mjeri, biti sposoban reći: „Govorimo ono što znamo i svjedočimo ono što smo vidjeli.“ Kaleb i Jošua nisu samo bili u zemlji, nego su i tu zemlju promatrali s Bogom. Oni su je svu promatrali s gledišta vjere. Znali su da je zemlja njihova po Božjem naumu; da je kao Božji dar bila vrijedna; i da će je s Božjom snagom zaposjesti. Oni su bili ljudi puni vjere, hrabrosti i snage.

Blagoslovljeni ljudi! Živjeli su u svjetlu božanske prisutnosti, dok je sva zajednica bila obavijena tamnom sjenom svoje vlastite nevjere. Kakve li suprotnosti! To je ono što uvijek čini razliku čak i među Božjim narodom. Uvijek ćete naći osobe kod kojih ćete nedvojbeno znati da su djeca Božja; ali ipak se

čini da se oni nikad ne podižu do visine božanske objave u pogledu svog položaja i udjela koji imaju kao Božji sveti. Uvijek su puni dvojba i strahova; uvijek su obavijeni oblacima; uvijek su na mračnoj strani života. Gledaju na same sebe, ili na svoje okolnosti, ili na svoje poteškoće. Nikada nisu vedri i sretni; nikada nisu u stanju pokazati radosno uzdanje i hrabrost koja dolikuje kršćaninu i koja donosi slavu Bogu.

To je uistinu žalosno; a ne bi trebalo biti tako; i možemo biti uvjereni da je uzrok tome neki težak nedostatak, nešto pogrešno u samom temelju. Kršćanin bi uvijek trebao biti miran i sretan; uvijek sposoban slaviti Boga, što god ga snašlo. Njegove radosti ne proistječu iz njega samoga, ili iz okolnosti kroz koje prolazi; one proistječu od života Boga i izvan su dosega svakog zemaljskog utjecaja. On može reći: „Moj Bog, izvor sve moje radosti.“ To je povlastica i najslabijeg Božjeg djeteta. No upravo u tome tako žalosno padamo i zakazujemo. Odvraćamo svoje poglede od Boga i usmjeravamo ih na sebe, ili na svoje okolnosti, svoje nevolje ili svoje poteškoće. Zbog toga je sve obavijeno tamom, nezadovoljstvom, mrmljanjem i žaljenjem. No to uopće nije kršćanstvo. To je nevjera – tamna, smrtna nevjera, koja obeščašćuje Boga i žalosti srce. „Bog nam nije dao duha strahljivosti, nego snage, ljubavi i razboritosti“ (2. Tim 1,7).

CHM (iz knjige “Notes on Numbers”)

Ivanovo evanđelje

S primijenjenim tumačenjem, korisnim informacijama i pitanjima

Ivan 13,1-20

Pranje nogu

Isus je znao da će umrijeti i potom se vratiti svome Ocu. No unatoč tome bio je u stanju misliti na svoje ljubljene učenike (1). Znao je da će ga Juda izdati i da će On kao čovjek vladati nad svime. Unatoč tome, On im je oprao noge (2-5).

Pranje nogu bila je zadaća slugu. Učenici su, vjerojatno, smatrali da su oni previše fini za to. Kada je Gospodin Isus započeo s pranjem nogu, Petar je bio tako iznenađen da nije mogao sačekati ni objašnjenje (6-7). Zatim je Isus objasnio taj simboličan postupak: Kada on bude u Nebu, čistit će svoje učenike putem Božje riječi. Kad čitaš Bibliju, spoznaješ svoje grijehe, tako da ih možeš priznati i opet imati zajedništvo sa svojim Gospodinom (8).

Petar je to svakako htio (9); no Isus mu je to morao točnije objasniti: Vjernik može pogriješiti („zaprljati noge“), ali ne može više propasti, jer je čist – „okupan“ (10-11; vidi poglavlje 15,3;). Ono što je Gospodin Isus tu učinio, primjer je i za nas kršćane: Mi trebamo doprinijeti tome da netko tko je sagriješio opet postane sretan (12-17).

67. Zašto je Gospodin Isus najavio da će ga Juda izdati?

U Starom zavjetu su svećenici prilikom svog posvećivanja bili sasvim okupani (Levitski zakonik 8,6). Kasnije su morali prati samo ruke i noge prije negoli su ulazili u svetinju (Izlazak 30,19-20). Gospodin ovdje misli upravo na to (10).

**Ako ti netko „pere noge“,
zamisli si kao da to čini
sâm Gospodin Isus!**

Ivan 13,21-38

Razočaranja zbog Jude i Petra

Jedan od dvanaestorice učenika izdat će Gospodina Isusa (21). Učenici su željeli znati tko je taj. To ga je trebao upitati onaj tko među njima ima „najbolju vezu“ s Gospodinom Isusom (22-25). Samo putem redovite molitve i redovitog čitanja Biblije uspostaviti ćeš dobru vezu s Gospodinom Isusom.

Isus je odgovorio znakom (poglavlje 13,18). No kada se izravno obratio Judi, učenici to ipak nisu razumjeli (26-29).

Juda je najprije otvorio svoje srce Sotoni, a sada je Sotona ušao u njega (27). Kad je Juda otišao, Gospodin Isus je objasnio da će On uskoro umrijeti i napustiti Zemlju. Oni će ostati ovdje i trebaju ljubiti jedan drugoga (31-35).

Petar je precijenio svoju ljubav prema Gospodinu Isusu uvjeravajući ga da je spreman i umrijeti za njega. No ipak će ga zaniijekati (**36-38**).

68. *Tko je bio taj učenik „kojega je Isus ljubio“ (23)?*

69. *Kako bismo mi kršćani trebali ljubiti jedan drugoga?*

U Ivanovom evanđelju čitamo o tri različita **proslavljanja** Sina čovječjega:

– Poglavlje 13,31: na križu su se njegove slave mogle vidjeti kao nigdje drugdje: njegova poslušnost, njegova predanost, njegova ljubav ...

– Poglavlje 12,28: On je uskrsnuo od mrtvih.

– Poglavlje 13,32: Bog ga je primio u Nebo.

**I ti se kod Gospodina
Isusa možeš osjećati
dobro kao i „učenik
kojega je Isus ljubio“.**

*Light Keeper, Band 2,
CSV Hückeswagen 2004
Nastavak slijedi.*

Odgovori na pitanja iz prošlog broja:

61. Tri stotine dana, jer jedan denar je bila dnevna zarada. Pomast je, dakle, imala vrijednost godišnje zarade.

62. Ne, jer Gospodin Isus veli: „Siromahe ćete uvijek imati sa sobom“ (**8**). No Bog želi da bogati pomognu siromašnima; vidi 2. Korinćanima 8,14.

63. Bog Otac proslavio je Gospodina Isusa kada mu je dao da uskrisi Lazara (11,4.40-42). Sada će ga opet proslaviti (**28**) tako što će On sam njega uskrisiti od mrtvih.

64. To znači biti obješen na postavljeni (podignuti) križ (3,14; 8,28; 12,34). Razapeti Krist je taj koji privlači ljude k sebi (**32**).

65. Zbog čudesa (znamenja) nitko neće vjerovati u Gospodina Isusa (**37**). Božja riječ ima odlučujuću ulogu (**47-48**). Usporedi i Luku 16,27-31.

66. Gospodina Isusa (**41**).

Biblijske slike i simboli

Glava

Glava je glavni i najplemenitiji dio čovjeka, sjedište važnih osjetilnih organa i razuma. Stoga je razumljivo da se ta riječ u prenesenom značenju upotrebljava za autoritet, vladavinu i vodstvo. U Bibliji se glavni čovjek u obitelji naziva „poglavar svog otačkog doma“ (Izl 6,14), a Izraelci su si, prema Brojevima 14,4, htjeli postaviti poglavara i vratiti se u Egipat.

Glava zauzima važno mjesto u Božjim mislima, što je potpuno objavljeno tek u NZ-u. Proslavljeni Sin čovječji sada je „Glava nad svime“ (Ef 1,22). U NZ-u je Gospodin Isus nazvan „Glava“ u različitim vidovima. No tu se ne misli na položaj suverenog Boga, o kojemu je već David zapisao: „Tvoje je kraljevstvo, Gospodine, i ti si uzvišen kao glava nad svime“ (1 Ljet 29,11), nego na njegov sadašnji položaj kao proslavljenog čovjeka. On, Drugi čovjek, Posljednji Adam, svoj položaj kao glava nad svime primio je od Boga na temelju svog djela na križu, kao izraz najveće časti, budući da si je svojim dubokim poniženjem i svojom savršenom poslušnošću stekao sva prava koja je prvi Adam izgubio uslijed svoje neposlušnosti (usp. Rim 5,12 i dalje; 1 Kor 15,45-49; Kol 2,10; Heb 2,6 i dalje). On sada ima svu vlast, ali se istodobno i brine za sve što mu je povjereno. Njegov autoritet kao Glave vrlo tijesno je povezan s njegovim autoritetom koji ima kao Gospodin, ali se, ipak, to dvoje razlikuje. On je Glava nad svime, glava svakom čovjeku i glava Crkvi; ali on je Gospodin svakom pojedinom vjerniku, a jednom će ga priznati Gospodinom i svi ljudi. Bog će u Tisućgodišnjem kraljevstvu sve ono što je na nebu i na zemlji na prekrasan način objediniti pod jednom glavom (Ef 1,10). Tada će Gospodin Isus u pravednosti i miru vladati nad očišćenim Stvorenjem, i mi s njim. U drugom vidu, Gospodin Isus je i glava svakom muškarcu u svijetu (1 Kor 11,3).

Prema redu stvaranja muškarac je glava ženi, jer je on „slika i slava Božja“ (1 Kor 11,3.7; Ef 5,23). Po Kristu, Drugom čovjeku i Posljednjem Adamu, koji je savršena slika Božja i koji ga je proslavio, dok ga je prvi čovjek obeščastio, uveden je među tim odnosima još jedan autoritet. Sada je Krist, kao proslavljeni čovjek, glava muškarcu, i u toj „hijerarhiji“ Bog je glava Kristu.

Naposljetku je Krist i glava Crkvi (Zajednici, Skupštini). U tome je izražen najdragocjeniji od svih odnosa u kojima je on glava. Samo Crkva je njegovo tijelo, punina onoga koji ispunjava sve u svemu, i samo je ona nazvana njegovom ženom, njegovom zaručnicom, koju je on ljubio i za koju je predao samoga sebe. Ništa nije tako neodvojivo povezano kao glava i tijelo, i ništa ne može bolje opisati istinsku ljubav od odnosa muškarca i žene u braku. Da bismo uopće mogli razumjeti te prekrasne duhovne odnose, Bog nam je u svojoj mudrosti i dobroti dao njihove protulikove u stvorenju. U duhovnom smislu Gospodin Isus kao glava svojoj skupštini nije samo ono što je naša glava našem ljudskom tijelu (Kol 1,18), nego i ono što je muž svojoj ženi po položaju i što bi joj trebao biti u praksi (Ef 5,23).

Arend Remmers (Biblische Bilder und Symbole)